

Utlåtande 2009:35 RI (Dnr 149-2093/2008)

Övertagande av donationsstiftelser

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

1. Staden övertar från Stockholms läns landsting förvaltaransvaret för följande stiftelser under förutsättning att landstingsfullmäktige fattar ett likalydande beslut:
Max Albin Dahlgrens stiftelse
Stiftelsen Trivselfonden vid Stureby sjukhem
Stiftelsen Trivselfonden vid Sabbatsbergs sjuk- och ålderdomshem
Stiftelsen Bidragsfonden vid Sabbatsbergs sjuk- och ålderdomshem
2. Stiftelsernas tillgångar överförs till kommunstyrelsen som ges i uppdrag att förvalta dessa samt administrera stiftelserna.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Stockholms läns landsting har hemställt att staden återtar förvaltningen av fyra vårdstiftelser vilka ursprungligen förvaltades av staden. Landstingets hemställan är en följd av Ädel-reformen den 1 januari 1992, som innebar att kommunerna övertog ansvaret för vissa delar av vården av äldre och handikappade från landstingen. Stiftelsernas kapital uppgår till sammanlagt 8,6 mnkr. Genom att vården och stiftelserna inte längre har gemensam huvudman riskerar destinationerna att lida rättsförluster genom det skilda huvudmannskapet som nu råder. Det framstår därför som en praktisk nödvändighet att stiftelser av denna typ anknyts till staden.

Beredning

Ärendet är initierat och har beretts av stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

I enlighet med stadsledningskontorets bedömning föreslår jag att staden återtar förvaltningen av de fyra vårdstiftelserna från Stockholms läns landsting.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

1. Staden övertar från Stockholms läns landsting förvaltaransvaret för följande stiftelser under förutsättning att landstingsfullmäktige fattar ett likalydande beslut:
Max Albin Dahlgrens stiftelse
Stiftelsen Trivselfonden vid Stureby sjukhem
Stiftelsen Trivselfonden vid Sabbatsbergs sjuk- och ålderdomshem
Stiftelsen Bidragsfonden vid Sabbatsbergs sjuk- och ålderdomshem
2. Stiftelsernas tillgångar överförs till kommunstyrelsen som ges i uppdrag att förvalta dessa samt administrera stiftelserna.

Stockholm den 18 mars 2009

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ylva Tengblad

ÄRENDET

Stockholms läns landsting har hemställt att staden återtar förvaltningen av fyra vårdstiftelser vilka ursprungligen förvaltades av staden. Landstingets hemställan är en följd av Ädel-reformen den 1 januari 1992, som innebar att kommunerna övertog ansvaret för vissa delar av vården av äldre och handikappade från landstingen. Stiftelsernas kapital uppgår till sammanlagt 8,6 mnkr. Genom att vården och stiftelserna inte längre har gemensam huvudman riskerar destinationärerna att lida rättsförluster genom det skilda huvudmannskapet som nu råder. Det framstår därför som en praktisk nödvändighet att stiftelser av denna typ anknyts till staden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 januari 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

När storlandstinget bildades 1971 överfördes det samlade ansvaret för hälso- och sjukvården – inklusive långtidssjukvården - till landstinget. Detta föranledde att förvaltningen av vissa vårdstiftelser som ditintills hade förvaltats av Stockholms stad nu överfördes till Stockholms läns landsting.

Genom ädelreformen överfördes fr.o.m. 1 januari 1992 större delen av den slutna långtidssjukvården och en stor del av hemsjukvården till den kommunala äldreomsorgen. Kommunerna övertog det övergripande ansvaret för hälso- och sjukvården i de särskilda boendeformerna och dagverksamheterna. Ansvaret för vården och ansvaret för vårdstiftelserna bör därför följas åt.

Under hand har ett antal stiftelser överförts från landstinget till staden, men det återstår att föra över följande fyra stiftelser.

Max Albin Dahlgrens stiftelse

Den 3 augusti 1915 överlämnades till drätselnämnden i Stockholm ett gåvobrev från civilingenjör Max Albin Dahlgren. I gåvobrevet skriver han bl.a. att fonden skall bära namnet ”Civilingenjör Max Albin Dahlgrens stiftelse för fattiga, övergivna och nödställda människor.” Vidare föreskrivs följande ändamål.

Den fond, som sålunda bildas, äga stadsfullmäktige, när densamma för sig eller tillsammans med försäljningsvärdet för fastigheten, om densamma fortfarande är i stadens ägo, uppnått en storlek av 500.000 kronor, efter gottfinnande använda för något välgörande ändamål, till vilket uttaxering i skatteväg icke sker, i första hand för uppförande av ett hem

med uppgift att taga hand om och giva skydd och understöd åt fattiga övergivna och i armod varande, förnämligast ogifta mödrar; blinda, lytta, vanföra eller obotligt sjuka.

Den 18 oktober 1915 förklarade sig stadsfullmäktige motta donationen på de av donator uppställda villkoren. Donator avled 1918. Ursprungligt kapital var en fastighet som såldes 1929 för 150.000 kronor.

När storlandstinget bildades 1971 tilldelades Stockholms läns landsting förvaltningsansvaret för denna stiftelse.

Kammarkollegiet biföll 2006 en ansökan om ändring av ändamålsföreskriften enligt följande:

”Disponibel avkastning skall användas till att hjälpa funktionshindrade personer med särskilt ömmande behov, obotligt sjuka och behövande ensamstående mödrar boende i Stockholms stad.”

Det bokförda värdet av stiftelsens tillgångar var ca 6,6 mnkr (marknadsvärdet 7,3 mnkr) per 2007-12-31. Under 2007 delades 233 tkr ut.

Stiftelsen Trivselfonden vid Stureby sjukhem

Denna stiftelse utgör enligt kammarkollegiets beslut 1979-12-07 en sammanläggning av tre äldre stiftelser:

- Per Anders Gyllings fond (testamente 1941, ursprungligt kapital 1905 kr)
- Augusta Samuelssons minnesfond (test. 1944, urspr. kapital 665 kr)
- Makarna Schreier fond (test. 1945, urspr. kapital 40.000 kr)

Stockholms stad genom fattigvårdsnämnden beslöt 1947-02-24 förvalta dessa fonder. Förvaltningen övertogs 1974 av Stockholms läns landsting.

Kammarkollegiet fastställde ändamålet enligt följande:

”Avkastningen skall användas till trivselbefrämjande åtgärder för patienterna vid i första hand Stureby sjukhus, företrädesvis vid jultid.”

Det bokförda värdet av stiftelsens tillgångar var ca 609 tkr (marknadsvärdet 674 tkr) per 2007-12-31. Under 2007 delades ca 14 tkr ut.

Stiftelsen Trivselfonden vid Sabbatsbergs sjuk- och ålderdomshem

Denna stiftelse utgör enligt kammarkollegiets beslut 1979-01-02 en sammanläggning av åtta äldre stiftelser:

- Makarna Östergrens fond (test. 1852, urspr. kapital 333 riksdaler, 16 sh. banco)
- Alexander Nadi Terrades fond (test. 1861, urspr. kapital 1000 riksdaler riksmünt)
- Emma Benedicks fond (test. 1890, urspr. kapital 15.000 kr)
- Gustaf Unmans donationsfond (test. 1892, urspr. kapital 10.000 kr)

- Johanna Eklunds fond (gåvobrev 1892, urspr. kapital 2.000 kr)
- G R Lagerqvists fond (test. 1908, urspr. kapital 5.600 kr)
- Richters fond (test. 1933, urspr. kapital 4.786 kr)
- G E Lindströms fond (test. 1957, urspr. kapital 12.895 kr)

Stockholms stad övertog efter hand (1869 – 1959) förvaltningen av dessa stiftelser. Förvaltningen övertogs 1974 av Stockholms läns landsting.

Kammarkollegiet fastställde ändamålet enligt följande:

”Avkastningen skall användas till trivselbefrämjande åtgärder för patienter och pensionärer vid i första hand Sabbatsbergs sjuk- och ålderdomshem.”

Det bokförda värdet av stiftelsens tillgångar var ca 745 tkr (marknadsvärdet 825tkr) per 2007-12-31. Under 2007 delades ca 21 tkr ut.

Stiftelsen Bidragsfonden vid Sabbatsbergs sjuk- och ålderdomshem

Denna stiftelse utgör enligt Kammarkollegiets beslut 1980-01-21 en sammanläggning av sex äldre stiftelser:

Sophia Albertina Lennbergs fond (test. 1889, urspr. kapital 2.000 kr)
 Axel Hellstens testamentsfond (test. 1906, urspr. kapital 13.890 kr)
 Anna Lisa Johanssons fond (gåvobrev 1908, urspr. kapital 280 kr)
 Mathilda Webers fond (gåvobrev 1908, urspr. kapital 10.000 kr)
 Paul Ludvig Eurenii fond (test. 1908, urspr. kapital 10.000 kr)
 G W Lundqvists fond (skrivelse 1917, urspr. kapital 3.000 kr)

Stockholms stad övertog efter hand (1890 – 1948) förvaltningen av dessa stiftelser. Förvaltningen övertogs av Stockholms läns landsting 1974.

Kammarkollegiet fastställde ändamålet enligt följande.

”Avkastningen skall användas till bidrag till patienter och pensionärer vid i första hand Sabbatsbergs sjuk- och ålderdomshem.”

Det bokförda värdet av stiftelsens tillgångar var ca 656 tkr (marknadsvärdet 727 tkr) per 2007-12-31. Under 2007 delades ca 17 tkr ut.

Om staden önskar åta sig förvaltningen av en stiftelse skall beslut härom fattas av kommunfullmäktige. Ansvaret för förvaltningen ligger dock på kommunstyrelsen.

Flertalet vårdstiftelser, däribland dessa stiftelser, saknar egen styrelse. När förvaltningen av en stiftelse anförtros en juridisk person talar stiftelselagen om *anknuten stiftelse*. Genom att ansvaret för vården respektive ansvaret för stiftelserna har skiljts åt

riskerar destinatärerna att lida rättsförluster. Det framstår därför som en praktisk nödvändighet att de aktuella stiftelserna anknyts till staden.

Med hänsyn till stiftelsernas allmännyttiga ändamål föreligger inget legalt hinder mot att staden tar över förvaltningen. Stiftelsernas syfte ligger inom kommunallagens ram. Stadsledningskontoret tillstyrker således landstingets hemställan.

Kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att godkänna överföring av Max Albin Dahlgrens stiftelse, Stiftelsen Trivselfonden vid Stureby sjukhem, Stiftelsen Trivselfonden vid Sabbatsbergs sjuk- och ålderdomshem samt Stiftelsen Bidragsfonden vid Sabbatsbergs sjuk- och ålderdomshem under förutsättning att landstingsfullmäktige fattar ett likalydande beslut.

Överföringen kommer att ombesörjas av landstinget. Vid skifte av förvaltare krävs anmälan till tillsynsmyndigheten (Länsstyrelsen i Stockholms län).